

Рисунок 3 – Процес економічного стимулювання працівників підприємства за ефективне управління адміністративними витратами

Джерело: розроблено з використанням [1]

Отже, в сучасних економічних умовах актуальною є розробка і використання в обліковій практиці нових підходів до ефективного управління адміністративними витратами, що в кінцевому підсумку забезпечить зростання фінансово-економічних показників діяльності та забезпечить ефективність управління підприємством в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безверхий К. В. Удосконалення обліку непрямих витрат у частині витрат іншої операційної діяльності підприємства / К. В. Безверхий // Облік, контроль та аналіз на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: Зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2010. – С. 8-10.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій / Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // Право. Податки. Консультації. Збірник систематизованого законодавства. – 2007. – № 1. – С. 21-76.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” затверджене наказом Мінфіну України від 31.12.99 р. № 318.

4. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 5-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2009. – 1056 с.

УДК 336.22:657:631.5

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шаповалов А. А., студент групи Б 5/1,

Науковий керівник – канд. екон. н, старший викладач Лагодієнко Н. В.

Миколаївський національний аграрний університет

Запаси є важливою обліково-економічною категорією та об'єктом бухгалтерського обліку, займають вагоме місце в оборотних активах та беруть участь у формуванні кінцевого продукту діяльності підприємства й

входять до вартості його власного капіталу. Основною умовою здійснення господарської діяльності сільськогосподарських підприємств є достатній обсяг та раціональне використання запасів, за рахунок яких вони функціонують, забезпечуючи подальший розвиток суспільних економічних відносин.

Значний внесок у теорію і практику обліку запасів внесли вітчизняні вчені В.М. Івахненка, М.Р. Лучка, М.В. Кужельного, М.Я. Остап'юка, Є.В. Мниха, П.Я. Поповича, М.С. Пушкаря, В.С. Рудницького, М.Г. Чумаченка, І.Д. Фаріона, С.І. Шкарабана, В.В. Ковальов та інші. Проте розробку даної проблеми не можна вважати закінченою, бо змінюються економічні взаємовідносини, а у поглядах вчених і практиків залишаються суттєві розбіжності з багатьох питань.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”. Згідно П(С)БО 9 запаси визначаються, як активи, які:

- утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

Відповідно до П(С)БО 30 “Біологічні активи” запасами є сільськогосподарська продукція, яка після первісного визнання оцінюється та відображається відповідно до П(С)БО 9 “Запаси”. Тобто, біологічний актив, який не використовується в сільськогосподарській діяльності та утримується для продажу або напрям його використання не визначено.

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид). Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю [2]. Первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, яка складається з таких фактичних витрат:

- суми, що сплачується згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельні витрати;
- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях [2].

Для цілей бухгалтерського обліку всі запаси підприємства можуть бути поділені на дві групи, а саме на власні запаси та запаси, які не є власністю підприємства, але знаходяться на його території. Власні запаси підприємства

обліковуюються на балансових рахунках. До них відносяться виробничі запаси.

Виробничі запаси – це сукупність сировино-матеріальних ресурсів підприємства, які забезпечують безперервність процесу виробництва і повністю переносять свою вартість на виготовлену продукцію протягом одного операційного циклу.

Вони поділяються на сировину й матеріали; купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби; паливо – горючі речовини; будівельні матеріали; матеріали передані в переробку – оборотні матеріальні активи, тимчасово передані на безоплатній основі підприємством-власником суб'єктам-переробникам для доведення їх до стану, придатного для використання підприємством-власником у запланованих цілях; запасні частини – оборотні матеріальні активи, призначені для використання під час проведення ремонту, реконструкції, модернізації обладнання і машин, ремонту обладнання і машин за замовленнями сторонніх осіб і для використання з метою організації сервісу передпродажної підготовки і гарантійного ремонту таких засобів; матеріали сільськогосподарського призначення, притаманні підприємствам, які займаються вирощуванням продукції сільського господарства в межах своєї звичайної діяльності; інші матеріали.

Для накопичення інформації про виробничі запаси та відображення операцій по них у Плані рахунків передбачено рахунок 20 “Виробничі запаси”. Субрахунки до рахунку 20 відповідають основним видам виробничих запасів, які були розглянуті вище і які відображаються у Балансі за встановленою НП(С)БО 1 формою.

Виробничі запаси відносять до складу оборотних активів, тому що вони можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу. Недостача виробничих запасів на вході призводить до збою чи простою виробництва, на виході – до втрат підприємства від реалізації готової продукції. Зайві виробничі запаси ведуть до омертвіння оборотних коштів, а готової продукції – до падіння ціни реалізованого товару.

ЛІТЕРАТУРА

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 року № 246. – Режим доступу : <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021474.html>

2. Визнання запасів [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://minfin.com.ua/taxes/-/gospoper/bo_2_5_1_obliczapasy.html

УДК 330.322.339.97

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**